

# Structuurvisie

Een peiling onder het digipanel en de bewoners

januari 2014

Uitgave : Team Kennis en Verkenning  
Naam : M. Hottenhuis  
Telefoonnummer : 0570-693283  
Mail : m.hottenhuis@deventer.nl



# Inhoud

|   |           |
|---|-----------|
| <b>Samenvatting</b>   | <b>3</b>  |
| <b>Inleiding</b>  | <b>4</b>  |
| <b>1 Woningverbetering en toekomstbestendige wijken</b>     | <b>6</b>  |
| <b>2 Hoe om te gaan met (verwachte) leegstand?</b>          | <b>7</b>  |
| <b>3 De groei van Deventer</b>                              | <b>8</b>  |
| <b>4 Koers voor het buitengebied</b>                        | <b>9</b>  |
| <b>5 Duurzaam Deventer</b>                                  | <b>10</b> |
| <b>6 Deventer op de weg, het spoor en op het water</b>      | <b>11</b> |
| <b>7 Rol van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen</b> | <b>12</b> |

# Samenvatting

## **Woningverbetering en toekomstige wijken**

Een meerderheid (60%) is van mening dat niet elke woning toekomstbestendig hoeft te zijn, als je binnen de wijk of het dorp maar kunt doorverhuizen in een andere levensfase. Een wijk of dorp moet dus wel over alle voorzieningen beschikken volgens deze meerderheid.

## **Hoe om te gaan met (verwachte) leegstand**

Een ruime meerderheid (77%) is van mening dat de gemeente actief met de leegstaande panden aan de slag moet. Volgens velen van deze respondenten houdt dat ook in dat er minder nieuwbouw toegestaan moet worden. Anderen zetten in op het (eenvoudiger) toestaan van een andere bestemming. Ook is er een groep dat van mening is dat de gemeente actief met de panden aan de slag moet, omdat leegstand de ruimtelijke kwaliteit aantast.

## **De groei van Deventer**

Deventer moet kiezen voor kleinschaligheid. Een historische binnenstad en groene omgeving zijn daarvoor voldoende basis. Dit zal een bescheiden ontwikkeling inhouden met mogelijk krimp. Althans, dit is de mening van een ruime meerderheid (77%) van de respondenten. Groei is niet altijd beter volgens een deel van deze respondenten. Ook geven verschillende respondenten aan dat groei geen ambitie moet zijn, maar dat de gemeente moet inzetten op kwaliteit en leefbaarheid.

## **Koers buitengebied: gast in het landschap of landschap te gast?**

Volgens de deelnemers aan de peiling (55%) moeten, om het landschap zo min mogelijk te belasten, vooral familiebedrijven de ruimte krijgen in het buitengebied.

## **Duurzaam Deventer**

De helft van de respondenten geeft aan dat Deventer zoveel mogelijk moet proberen te bereiken, maar vooral zuinig moet zijn met het Deventer landschap. Een iets kleinere groep (41%) geeft expliciet aan het belangrijk te vinden om duurzame energie op te wekken en dat er in de gemeente meer ruimte hiervoor moet komen. Daarbij is wel door meerdere respondenten de toelichting gegeven dat we wel zuinig moeten zijn met het landschap.

## **Deventer op de weg, over het spoor en op het water**

Uit de keuze tussen investeren in OV/fiets of aanleg van wegen, is de gemiddelde score van alle respondenten een 3,2 op een schaal van 1 t/m 5. Dit houdt in dat de gemeente de investering nagenoeg gelijk zou moeten verdelen.

## **Rol van de gemeente bij ruimtelijk ontwikkelingen**

Op de vraag wat de rol is van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen antwoordt tweederde dat de gemeente samen moet werken met burgers en bedrijven. Samen worden er afspraken gemaakt en iedereen moet rekening houden met anderen in de samenleving. Veelvuldig wordt de wens uitgesproken dat de gemeente de grote lijnen bepaalt en dat zij het algemeen belang bewaakt.

# Inleiding

## Aanleiding

De ruimtelijke visie voor de gemeente Deventer wordt uitgezet in een gemeentebrede structuurvisie. De structuurvisie beschrijft het ruimtelijk perspectief voor Deventer voor de middellange termijn en bouwt voort op de koers die eerder is uitgezet. In 2013 zijn de eerste stappen gezet in het traject voor een nieuwe gemeentebrede structuurvisie. In de koersnotitie 'Gemeentebrede Structuurvisie, de kwaliteiten en dilemma's van Deventer' (juni 2013) is een kenschets en de vaste koers van Deventer opgenomen, tezamen met dilemma's die richting geven aan de nieuwe gemeentebrede structuurvisie. Deze dilemma's zijn besproken met de raad en professionals. De opdrachtgever van de gemeentebrede Structuurvisie is ook geïnteresseerd in de mening van de burger over deze dilemma's en heeft team Kennis en Verkenning gevraagd voorliggend onderzoek uit te voeren. De input van de raad, professionals en de burger worden meegenomen in de uitwerking van de Gemeentebrede Structuurvisie.

Dit rapport presenteert de resultaten van de peiling die onder de burgers en het Digipanel is gehouden.

*Er is echter voorzichtigheid geboden bij de vertaling van de resultaten van het panel naar de Deventer bevolking. Onder de paragraaf 'respons' leest u hier meer over.*

## Opzet

Deze peiling borduurt verder op het koersdocument. Op de website van de gemeente Deventer kon men de digitale vragenlijst invullen. Deze vragenlijst was eind november en begin december voor iedereen toegankelijk. Middels Twitter, Facebook en via Wijkteams is men opgeroepen om deel te nemen aan de peiling. Ook de deelnemers van het digipanel hebben een vragenlijst ontvangen.

De volledige vragenlijst van deze peiling is gebaseerd op de dilemma's (de vragen) en de denkrichtingen (de antwoordmogelijkheden) zoals deze geschetst zijn in de koersnotitie '[Gemeentebrede Structuurvisie, de kwaliteiten en dilemma's van Deventer](#)'. De mogelijke antwoorden zijn dus vooraf geformuleerd. Wel kreeg men bij elke vraag de ruimte om zijn of haar antwoord toe te lichten. Tevens zijn deze dilemma's ook al uitvoering bediscussieerd in het traject van de Toekomstvisie 2030.

De respondenten is ook gevraagd naar hun leeftijd, postcode en of ze in een huur- of koopwoning wonen. In de analyse is meegenomen of er op basis van deze kenmerken verschillen in antwoorden zijn gegeven. Indien er sprake is van een significant verschil is dit benoemd in de rapportage.

## Respons

Van de 474 leden van het digipanel hebben 332 leden de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 70%. Daarnaast hebben 71 personen de openbaar toegankelijke vragenlijst ingevuld. De absolute respons komt hiermee uit op 403. De antwoorden van beide groepen zijn gezamenlijk verwerkt.

De leeftjdsverdeling van de respondenten is niet gelijk aan de leeftjdsverdeling van de totale populatie in de gemeente Deventer. Er heeft daarom een correctie plaatsgevonden naar leeftijd. Ook is de wijk of dorp waarin men woont meegenomen in deze correctie.

Tevens dienen enkele kanttekeningen geplaatst te worden bij de representativiteit van het digipanel. Zoals de naam al zegt is het digipanel een digitaal instrument. Deventenaren zonder internet of met weinig digitale vaardigheden kunnen niet deelnemen aan dit panel. Daarnaast zijn Deventenaren die zich betrokken voelen bij de stad eerder geneigd panellid te worden dan andere Deventenaren. Tot slot bestaat het digipanel uit relatief veel hoger opgeleiden.

Er is daarom voorzichtigheid geboden bij de vertaling van de resultaten van het panel naar de Deventer bevolking.

### **Leeswijzer**

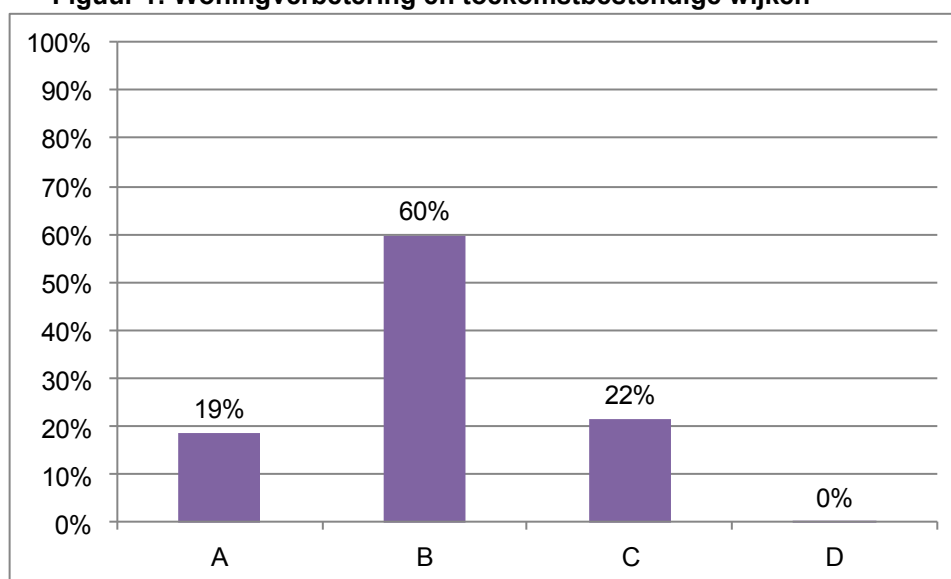
Elk dilemma komt in een afzonderlijk hoofdstuk aan bod. De originele vraag en antwoordcategorieën worden benoemd, gevolgd door een analyse van de resultaten. Hierin zijn ook de meest genoemde open toelichtingen meegenomen. De belangrijkste bevindingen uit de voorliggende rapportage zijn opgesomd in de samenvatting die u voor deze inleiding vindt.

# 1 Woningverbetering en toekomstbestendige wijken

De bevolking wordt ouder en blijft langer zelfstandig, en er zijn steeds meer eenpersoonshuishoudens. Hierdoor ontstaat meer behoefte aan een- en tweepersoonswoningen en woningen die geschikt zijn voor ouderen. De respondenten is gevraagd wat volgens hen toekomstbestendige wijken en dorpen zijn. Zij konden kiezen uit de volgende vier antwoorden:

- A. Alle woningen moeten toekomstbestendig zijn. In elke woning moet je kunnen blijven wonen: als gezin en als oudere. Dus moeten in elke wijk en in elk dorp alle voorzieningen aanwezig zijn.
- B. Niet elke woning hoeft toekomstbestendig te zijn, als je binnen de wijk of het dorp maar kunt doorverhuizen in een andere levensfase. Een wijk of dorp moet dus wel over alle voorzieningen beschikken.
- C. Niet elke woning en elke wijk of dorp hoeft alle voorzieningen te hebben. Als je ouder wordt, is het ook logisch om naar een andere omgeving te verhuizen die meer voorzieningen heeft.
- D. Weet niet / geen mening

**Figuur 1: Woningverbetering en toekomstbestendige wijken**



Een meerderheid (60%) is van mening dat niet elke woning toekomstbestendig hoeft te zijn, als je in een andere levensfase maar kunt doorverhuizen binnen de wijk of het dorp. Een wijk of dorp moet dus wel over alle voorzieningen beschikken volgens deze meerderheid. De voorkeur van de overige 40% is nagenoeg gelijk verdeeld. Negentien procent vindt dat alle woningen toekomstbestendig moeten zijn, 22% deelt deze mening niet en vindt tevens dat ook niet elk dorp en elke wijk over alle voorzieningen dient te beschikken.

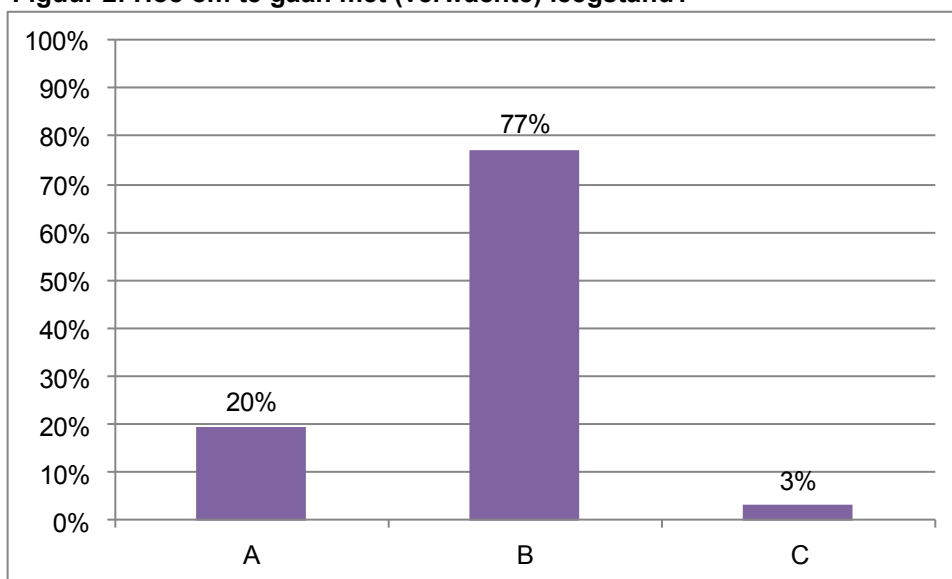


## 2 Hoe om te gaan met (verwachte) leegstand?

*De leegstand in allerlei gebouwen (kantoren, bedrijventerreinen, winkels, scholen) neemt toe. Wat moet de gemeente hier tegen doen?*

- A. Niets. Leegstand leidt op den duur tot prijsverlaging en dit biedt weer kansen voor nieuwe bedrijvigheid, starters en innovatie. Voor de eigenaar (belegger, maar soms ook gemeente) betekent dit een financieel nadeel door lagere huurinkomsten.
- B. De gemeente moet actief met panden aan de slag. In goede samenwerking met de eigenaren kunnen nieuwe invullingen mogelijk gemaakt worden. Dit kost tijd en geld van gemeente en eigenaren.
- C. Weet niet / geen mening

**Figuur 2: Hoe om te gaan met (verwachte) leegstand?**



Een ruime meerderheid (77%) is van mening dat de gemeente actief met de leegstaande panden aan de slag moet. Uit de gegeven toelichtingen blijkt dat volgens velen van deze respondenten dat ook in houdt dat minder nieuwbouw toegestaan moet worden. Anderen zetten in op het (eenvoudiger) toestaan van een andere bestemming. Ook is er een groep die van mening is dat de gemeente actief met de panden aan de slag moet, omdat leegstand de ruimtelijke kwaliteit aantast.

Het meest genoemde argument door de groep respondenten die heeft aangegeven dat de gemeente niets moet doen tegen de leegstand, is dat het vooral een probleem van de eigenaar is. "In de goede dagen hebben zij er tenslotte ook van kunnen profiteren."

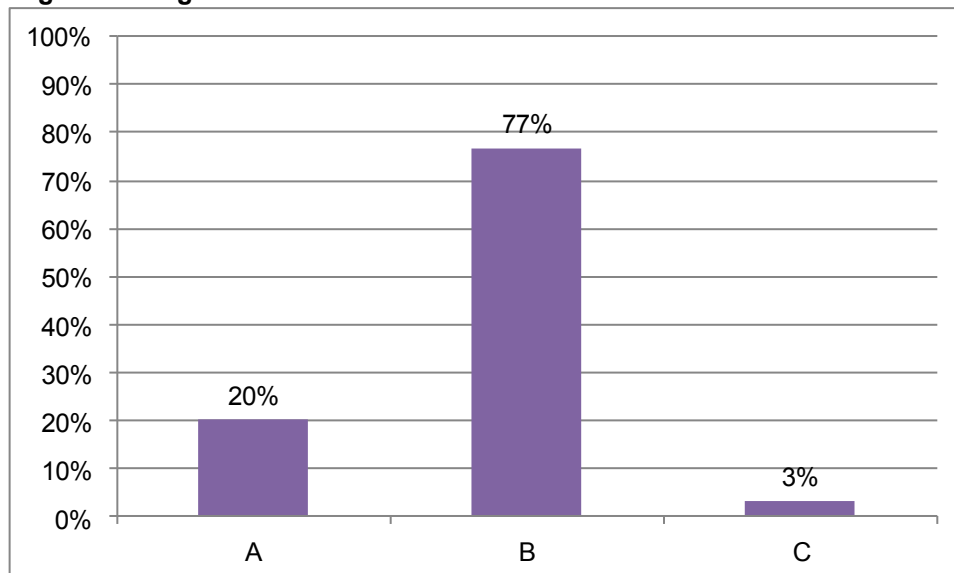


### 3 De groei van Deventer

*De afgelopen twee jaar is de bevolking in Deventer afgenomen. Het is onzeker of het aantal inwoners de komende jaren toeneemt of verder daalt. Hoe denken de respondenten dat Deventer hiermee om moet gaan?*

- A. Deventer moet de ambitie hebben om te groeien. Dat betekent dat we moeten zorgen dat er voldoende woningen van goede kwaliteit worden ontwikkeld. Hoe groter de stad, hoe meer voorzieningen en inkomsten. Maar de stad wordt hierdoor ook drukker.
- B. Deventer moet kiezen voor kleinschaligheid. Een historische binnenstad en groene omgeving zijn daarvoor voldoende basis. Dat betekent bijvoorbeeld het stedelijke gemengde woonmilieu. Dit zal een bescheiden ontwikkeling inhouden met mogelijk krimp.
- C. Weet niet / geen mening

**Figuur 3: De groei van Deventer**



Deventer moet kiezen voor kleinschaligheid. Een historische binnenstad en groene omgeving zijn daarvoor voldoende basis. Dit zal een bescheiden ontwikkeling inhouden met mogelijk krimp als gevolg. Althans, dit is de mening van een ruime meerderheid (77%) van de respondenten. Groei is niet altijd beter volgens een deel van deze respondenten. Ook geven verschillende respondenten aan dat groei geen ambitie moet zijn, maar dat de gemeente moet inzetten op kwaliteit en leefbaarheid.

Uit de resultaten komt ook naar voren dat de respondenten in het stedelijk gebied van Deventer een significant grotere voorkeur hebben (23%) voor de groeiambitie dan de respondenten uit de dorpen en het buitengebied (10%). Verder zien we geen noemenswaardige verschillen.

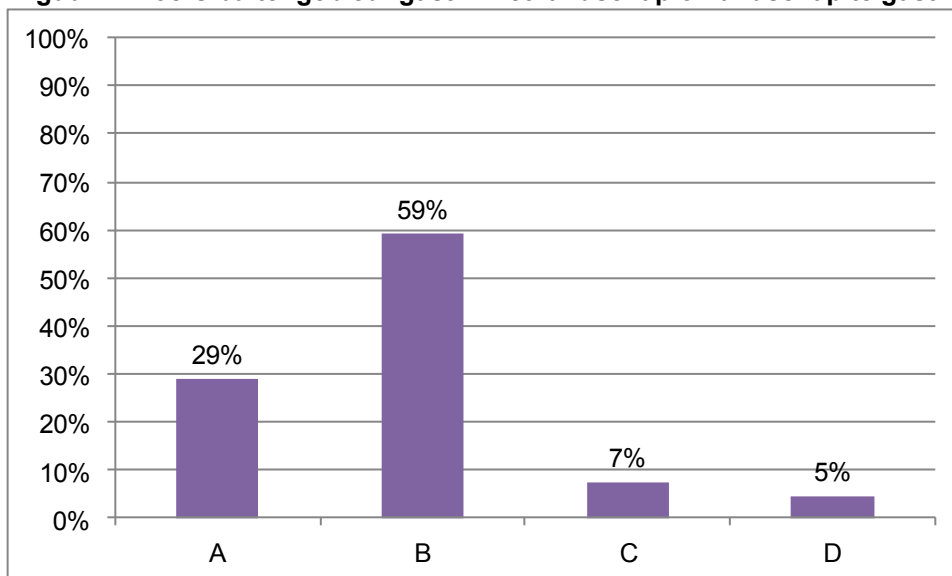


## 4 Koers voor het buitengebied

*Een groot deel van de gemeente Deventer wordt gevormd door het buitengebied. Het landschap staat soms op gespannen voet met agrarische bedrijven. Welke ruimte moet de gemeente landbouw geven in het buitengebied?*

- A. Grote bedrijven moeten alle ruimte krijgen om (inter)nationaal te kunnen concurreren. Wel moet geprobeerd worden om dit zoveel mogelijk in de bestaande omgeving te passen.
- B. Om het landschap zo weinig mogelijk te belasten krijgen vooral familiebedrijven de ruimte in het buitengebied.
- C. Het landschap is leidend. Dat betekent dat er alleen ruimte is voor hobbyboeren.
- D. Weet niet / geen mening

**Figuur 4: Koers buitengebied: gast in het landschap of landschap te gast?**



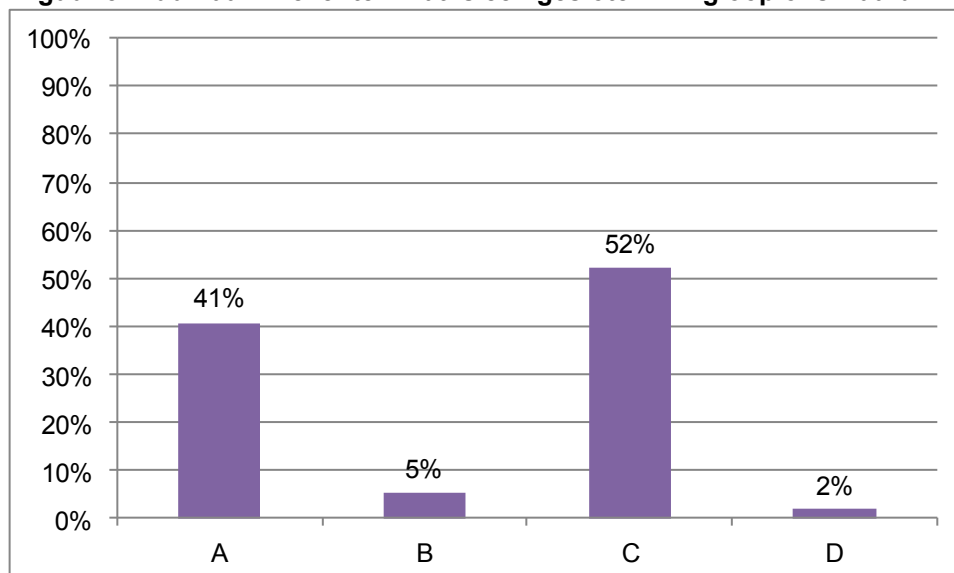
Volgens iets meer dan de helft van de deelnemers aan de peiling (59%) moeten, om het landschap zo min mogelijk te belasten, vooral familiebedrijven de ruimte krijgen in het buitengebied. Van de overige veertig procent geven de meesten de voorkeur aan ruimte voor grote agrarische bedrijven in het buitengebied, mits dit zoveel mogelijk in de bestaande omgeving past.

## 5 Duurzaam Deventer

*Deventer moet in 2030 klimaatneutraal zijn. Hiervoor is duurzame opwekking van energie nodig, net als energiebesparing. Hoe moet Deventer duurzame energie opwekken?*

- A. Duurzaam energie opwekken is belangrijk. Er moet in Deventer meer ruimte komen voor zonnepanelen, windmolens en biomassa.
- B. Het duurzaam opwekken van energie is belangrijk, maar liever ergens anders dan in de gemeente Deventer.
- C. Probeer zoveel mogelijk te bereiken, maar wees vooral zuinig met het Deventer landschap.
- D. Weet niet / geen mening.

**Figuur 5: Duurzaam Deventer: wat is een gesloten kringloop ons waard?**



De helft van de respondenten geeft aan dat Deventer zoveel mogelijk moet proberen te bereiken, maar vooral zuinig moet zijn met het Deventer landschap. Een iets kleinere groep (41%) geeft expliciet aan het belangrijk te vinden om duurzame energie op te wekken en dat er in de gemeente meer ruimte hiervoor moet komen. Daarbij is wel door meerdere respondenten de toelichting gegeven dat we wel zuinig moeten zijn met het landschap. Ook over de wijze waarop we duurzame energie kunnen opwekken zijn de nodige suggesties gedaan. Er is meermaals voorgesteld om vooral zonnepanelen op daken te plaatsen.

Maken we onderscheid naar leeftijd, dan zien we dat naarmate men ouder wordt de voorkeur voor antwoord C toeneemt. De voorkeur voor antwoord A neemt juist af naarmate men ouder wordt. Ook onder huurders of kopers van een woning zien we verschillen. Huurders hebben een sterkere voorkeur voor antwoord A (55%) en kopers gaven vaker antwoord C (56%).

## 6 Deventer op de weg, het spoor en op het water

*Het is nog onduidelijk hoe de mobiliteitsvraag zich de komende jaren ontwikkelt. Maar omdat investeringen in infrastructuur ruim van te voren gemaakt moeten worden, staan wij nu voor de keuze. Waar moet de gemeente op inzetten? Moet zij zich meer richten op voorzieningen voor de fiets en het openbaar vervoer of op het aanleggen van wegen?*

Men kon aangeven in hoeverre de gemeente moet investeren in de fiets en het openbaar vervoer of moet investeren in 'de auto'. Een gemiddelde score van 1 geeft aan dat de gemeente zich volledig op het OV en de fiets moet richten, een gemiddelde score van 5 juist op ruimte voor de auto.

**Tabel 1: Deventer op de weg, over het spoor en op het water**

| Investering in    |   | score      |
|-------------------|---|------------|
| Volledig fiets/OV | 1 | 23%        |
|                   | 2 | -          |
|                   | 3 | 27%        |
|                   | 4 | 34%        |
| Volledig 'auto'   | 5 | 14%        |
| Weet niet         |   | 2%         |
| <b>Gemiddeld</b>  |   | <b>3,2</b> |

De gemiddelde score van alle respondenten is 3,2. Dit houdt in dat de gemeente de investering nagenoeg gelijk zou moeten verdelen tussen OV/fiets en de aanleg van wegen.

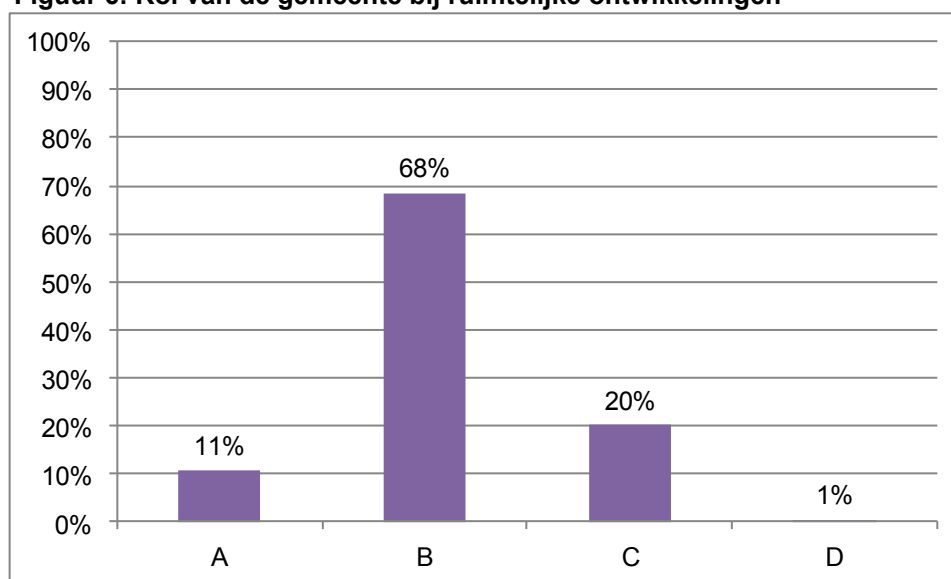
De helft van de respondenten vindt dat een groter deel tot alle investeringen gericht zouden moeten zijn op de aanleg van wegen. Ongeveer een kwart ziet dit liever gelijkmatig verdeeld en een nagenoeg gelijk aandeel ziet het liefst alles geïnvesteerd in de fiets en het openbaar vervoer.

## 7 Rol van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen

*De gemeente is op verschillende manieren actief in wijken: het beoordelen van ontwikkelingen, het afwegen van belangen, bij herontwikkeling en het waken over de kwaliteit van de stad. Wat vindt u dat de gemeente moet doen als het om ruimtelijke ontwikkeling gaat?*

- A. De gemeente moet de touwtjes strak in handen hebben. Bescherming van het algemeen belang van burgers en bedrijven staan voorop. Ruimtelijke plannen zijn precies ingevuld en bieden houvast, maar weinig vrijheid.
- B. De gemeente werkt samen met burgers en bedrijven. De gemeente bepaalt niet alleen, maar maakt met andere partijen afspraken over ruimtelijke plannen. Hier is niet meteen duidelijk wat wel en niet kan. Iedereen moet rekening houden met andermans belangen.
- C. De gemeente trekt zich zoveel mogelijk terug. Gemeente bepaalt wel de grote lijnen bij ruimtelijke plannen, maar de details worden door burgers en bedrijven ingevuld. Voor de beste oplossing is de gemeente niet per se nodig.
- D. Weet niet / geen mening.

**Figuur 6: Rol van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen**



Op de vraag wat de rol is van de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen, antwoordt tweederde dat de gemeente samen moet werken met burgers en bedrijven. Samen worden er afspraken gemaakt en iedereen moet rekening houden met anderen. Veelvuldig wordt de wens uitgesproken dat de gemeente de grote lijnen bepaalt en dat zij het algemeen belang bewaakt. Van de overige 32% is de meerderheid van mening dat de gemeente zich zoveel mogelijk terug moet trekken. Wel wordt door enkele respondenten aandacht gevraagd voor het algemeen belang.





